

گفتگو

مسعد سلیمتی؛ وکیل دادگستری در گفت‌وگو با «همدلی» مطرح کرد

دستورالعمل نام؛ چالشی برای انتخاب اسم فرزند

همدلی | موضوع انتخاب نام در میان خانواده‌های ایرانی، یکی از مهم‌ترین مراحل تولد فرزندان است و البته یکی از مراحل رشد شخصیت آن‌ها. از این نظر معمولاً خانواده‌ها قبل از تولد و حتی قبل از تهیه و خرید سیسمونی نوزاد به نام‌گذاری او فکر می‌کنند و حتی آن‌قدر اهمیت دارد که گاه سبب جدالی در میان خانواده و اطرافیان می‌شود. پدران و مادران در چند سال اخیر تلاش کرده‌اند که برای نام‌گذاری فرزند خود دست به تحقیق و بررسی اسامی بزنند تا نام فرزندشان را بر اساس یک فلسفه و انگیزه‌ای انتخاب کنند.
باین‌همه مانند برخی دیگر از زمینه‌ها دولت نیز خود را محقق به ورود به این موضوع کرده و با ابلاغ دستورالعملی، نام‌گذاری فرزندان را به اسامی اعلام‌شده در این دستورالعمل محدود کرده است. موضوعی که سبب شد تا یک وکیل دادگستری دادخواست ابطال قسمت ۱ بند الف دستورالعمل نام مصوب شورای عالی سازمان ثبت‌احوال موضوع لیست نام گزینی سازمان ثبت‌احوال کشور را تقدیم دیوان عدالت اداری کند.
مسعد سلیمتی وکیل دادگستری با اعلام این خبر در گفت‌وگو با «همدلی» گفت: «هر انسانی به‌طور ذاتی و فطری و به‌صرف انسان بودن دارای حقوقی است که از جمله این حقوق، حق انتخاب نام و سببسته و نیکو است که به‌صورت مستقل به‌عنوان یک حق اساسی و در ارتباط با حقوق بنیادین دیگر مورد شناسایی قرار گرفته و هر انسان حق دارد که از نام و نام خانوادگی برخوردار باشد تا به‌صورت رسمی ثبت و بر مبنای آن از هویت قانونی و حق تابعیت و دیگر حقوق شهروندی برخوردار گردد.»
این وکیل دادگستری گفت: «حق انتخاب نام اساسی‌ترین و بدیهی‌ترین حقوق بنیادین شهروندان است به‌نحوی‌که هیچ انسانی را نمی‌توان حتی با وضع قوانین و مقررات از این حق محروم یا در انتخاب آن محدود کرد و دولت هرچند با الزامی نمودن ثبت‌احوال شخصیبه به دنبال ایجاد نظم عمومی و ثبت مولید و شناسایی شهروندان خود می‌باشد اما در برقراری این نظم نباید به‌گونه‌ای ضوابط و مقررات خود را تدوین نماید که حقوق شهروندان خویش را در آزادی مشروع انتخاب نام مناسب برخلاف حقوق انسانی و موازین قانونی محدود نماید و آن‌ها را از انتخاب نام‌های به‌صرف عدم درج در فرهنگ نام و نام‌گزینی و لیست سازمان ثبت‌احوال محروم کند.»

سلیمتی افزود: «انتخاب نام مناسب و دلخواه از حقوق اولیه هر انسان است که قانون‌گذار با توجه به این حقوق مشروع و اصل ایاحه حق انتخاب نام را مورد شناسایی قرار داده است و همه شهروندان را به استناد اصول ۱۹ و ۲۰ قانون اساسی در حمایت قانون و برخوردار از همه حقوق انسانی به‌طور مساوی می‌داند، مضافاً در تبصره ۱ ماده ۲۰ قانون ثبت‌احوال با پذیرش اصل آزادی انتخاب نام، فقط انتخاب نام‌هایی را که موجب هتک حیثیت مقدسات اسلامی می‌گردد یا انتخاب عناوین و القاب و نام‌های زنده و مستهجن یا نامتناسب با جنس را ممنوع دانسته است که برابر تبصره ۲ این ماده شورای عالی ثبت‌احوال را مکلف به تشخیص این نام‌های ممنوع و اعلام به سازمان ثبت‌احوال نموده است.»

این حقوق‌دان اظهار داشت: «به‌موجب مستندات قانونی مذکور شهروندان ایرانی مجاز به انتخاب هر نامی هستند و مأمور ثبت‌احوال موظف است نام اعلام‌شده را ثبت نماید مگر نام‌هایی که ممنوعیت آن‌ها به استناد تبصره ۱ و ۲ ماده ۲۰ قانون ثبت‌احوال توسط شورای عالی سازمان ثبت‌احوال تصریح‌شده باشد، حال آنکه رویه سازمان ثبت‌احوال برخلاف مقررات ماده ۲۰قانون ثبت‌احوال است و با استناد به قسمت یک بند الف دستورالعمل نام درصورتی‌که نام انتخابی اعلام‌کننده در فرهنگ نام و نام‌گزینی و یا مجموعه‌های تکمیلی نام‌های مناسب سازمان درج‌شده باشد، انتخاب آن بلامانع خواهد بود که این امر حقوق شهروندان در انتخاب نام مناسب را برخلاف حقوق انسانی و موازین قانونی محدود نموده و آن‌ها را از حق انتخاب نام به‌صرف عدم درج در فرهنگ نسام و نام‌گزینی و لیست سازمان ثبت‌احوال محروم می‌کند.»

مسعد سلیمتی وکیل دادگستری در پایان اعلام کرد: «نظر به اینکه شورای عالی سازمان ثبت‌احوال برخلاف موازین قانونی و حقوق انسانی و خارج از حدود صلاحیت خود به‌جای جمع‌آوری نام‌های ممنوع و اعلام به سازمان ثبت‌احوال اقدام به تهیه لیست نام‌های مجاز و اعلام به آن سازمان نموده است به استناد اصول ۱۹ و ۲۰ قانون اساسی و ماده ۲۰ قانون ثبت‌احوال و مواد ۱۲ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری تقاضای رسیدگی و ابطال عملی آن بند الف دستورالعمل نام مصوب شورای عالی سازمان ثبت‌احوال به دیوان عدالت اداری تقدیم گردید.»

سازمان آگهی‌ها

جامعه

بررسی پیامدهای تلاش مجلس برای دشوار تر کردن طلاق

اصلاح قانون مهریه؛ به نفع مردان؟

حرف‌و‌حدیث در مورد مهریه زیاد شود. همین دو سال پیش همین مجلس طرحی ارائه کرد که بر اساس آن مجازات زندان برای مهریه بالای ۵سکه حذف شود. در آن زمان حسن نوروزی، نماینده مجلس در اظهارنظری با دفاع از حذف زندان برای محکومان مهریه، آن را به آبروی اسلام و انقلاب گره زد و گفته بود: «حقوق زنان این نیست که مهریه بالا در نظر بگیرند و بعد این مهریه را بگیرند و برای خود تجارت کنند» او در ادامه گفته بود:

«وضعیت فعلی مهریه در جامعه باعث از بین رفتن آبروی اسلام و انقلاب شده است.»
مجلس برای تعدیل مهریه به نفع مردان خیز برداشته است که قوانین مربوط به خانواده به‌صورت یک‌جانبه و به نفع مردان است و مهریه مهم‌ترین امتیاز زنان برای کم کردن شکاف جنسیتی در کشور است و همچنین تنها ابزاری است که در صورت به‌هم خوردن زندگی مشترک می‌تواند دست زن را برای ادامه‌گذران زندگی بگیرد؛ اما مجلس انقلابی می‌خواهد این امتیاز را به‌تدریج از زنان بگیرد و زنان را بیشتر مورد ستم قانونی قرار دهند.
■ تسام تعدیل‌هایی که در مورد مهریه انجام گرفته به سود مردان است

حرف‌وحدیث‌ها در باب مهریه و تلاش عده‌ای برای ایجاد محدودیت در دسترسی زنان به این حق قانونی و شرعی، قصه دیروز و امروز نیست و مسبوق به سابقه است؛ اما افزایش قیمت سکه در سال‌های اخیر باعث شده که تعدادی از نمایندگان مجلس برای به رسمیت شناختن حوزه‌های علمیه در دادن مجوز خدمات مشاوره اسلامی با اعتراض گسترده روانشناسان رویه‌ور شده است. دو ماه پیش ۶۹نفر از نمایندگان مجلس طرحی را ارائه کردند که بر اساس آن حوزه‌های علمیه بتوانند به‌صورت مستقل از سازمان نظام روانشناسی مجوز خدمات روانشناسی و مشاوره را بویکرد اسلامی صادر کنند.
این طرح باوجودآنکه در صحن مجلس اعلام وصول نشده و در مرکز پژوهش‌های مجلس نیز در حال بررسی است، مخالفت‌های زیادی را برانگیخته است.

■ **لزوم صلاحیت اعطای مجوز مشاوره با به حوزه‌ها**

به روایت خبرگزاری ایسنا، در توجیه این طرح که با هدف اصلاح ماده یک قانون مورداشاره تهیه‌شده آمده است؛ با توجه به اینکه در ۱۲۵استان کشور رشته «مشاوره اسلامی» توسط حوزه‌های علمیه دایر شده (که ازجمله مهم‌ترین مراکز فعال در این زمینه «پژوهشگاه حوزه و دانشگاه» و «موسسه امام خمینی (ره)» و «مرکز تخصصی امام خمینی (ره)» است) و نیز با توجه به مرجعیت دینی حوزه‌های علمیه و ضرورت استقلال آن، لازم است صلاحیت اعطای مجوز مشاوره با رویکرد دینی و اسلامی به‌صورت مستقل در اختیار مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه کشور قرار گیرد.» ازاین‌رو بر اساس طرح یادشده، یک تبصره ذیل ماده یک قانون تشکیل سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور تحت عنوان «مرجع صدور مجوز فعالیت مشاوره‌ای و مراکز مشاوره بر اساس مبانی و ارزش‌های اسلامی»، مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه کشور است. طرح این نمایندگان که موازی‌کاری در صدور مجوز خدمات مشاوره و روانشناسی اسلامی را به رسمیت می‌شناسد در واقع اعلام ایده‌هایی مانند علوم انسانی اسلامی است که طی سال‌های گذشته از سوی بخشی از حاکمیت دنبال می‌شد.

■ **روحانیونی که اقتصاددان یا روانشان شدند**

پس از انقلاب اسلامی رویکردهای مختلفی به‌طرح‌هایی مثل وحدت حوزه و دانشگاه وجود داشته است. به‌رغم نگاه‌هایی مثل لزوم حضور حوزویسان و مبلغان مذهبی در دانشگاه برای «پرورش نیروی مسلمان» یا «تطبیق تعالیم دانشگاه حوزوی خود، وارد دانشگاه شده و در رشته‌های علوم انسانی مثل اقتصاد، حقوق و حتی روانشناسی تحصیل کرد.

این موضوع نه‌تنها مخالفت زیادی نداشته است، بلکه به خاطر اشتنایی معممین با علوم انسانی دانشگاهی مشروط بر ارائه خدمات اصولی روانشناسی توسط اینن افراد مورد استقبال واقع‌شده است؛ تا جایی که به گفته رئیس سازمان

بند ۲ سیاست‌های ابلاغی رهبری ناظر به تسهیل ازدواج و باعث سخت و کم شدن ازدواج می‌شود. نکته بعدی اینکه این مسئله فرهنگ‌سازی را می‌طلبد و هرچه دخالت قانون بیشتر شود، از تشکیل خانواده دور می‌شوید.»
قصه تلخ ماجرا در مورد مهریه این است که تمام تعدیلهایی که در مورد مهریه به طول سالیان مختلف انجام‌گرفته به نفع مردان بوده است، بدون این‌که حقوقی به زنان تعلق بگیرد. اکنون نیز طرح مدنظر مجلس تحت عنوان اصلاح مهریه که مبنی بر حذف مجازات زندان و پیگیری‌های قضایی برای عدم پرداخت مهریه است، باز به سود مردان است بدون این‌که به زنان حقوقی تعلق بگیرد.

■ **سنگ‌اندازی مجلس در راه ازدواج جوانان**

در طرح اصلاح قانون مهریه علاوه بر بند تلاش مجلس برای دشوارتر کردن طلاق زنان، بند دیگری نیز وجود دارد که می‌توان آن را سنگ‌اندازی مجلس در راه ازدواج جوانان تعبیر کرد. در این بند دولت برای دادن سند ازدواج به افراد، از آن‌ها پول خواهد گرفت. البته متن اصلاحیه‌قانون مهریه هنوز رسماًمنتشرنشده، اما بر اساس آنچه ابوالفضل ابوترابی نماینده نجف‌آباد در مجلس اعلام کرده، با تصویب این اصلاحیه، مالیاتی به‌عنوان «حق ثبت» هنگام ثبت رسمی ازدواج از زوجین دریافت می‌شود. این حق ثبت بر اساس میزان مهریه تعیین‌شده

است؛ به‌گونه‌ای که مهریه تا ۱۴سکه معاف از حق ثبت شده تا صد سکه یک و یک‌دهم درصد مهریه، از ۱۰۰ تا ۲۰۰سکه دو درصد مهریه و از ۲۰۰ به بالا ۱۵درصد مهریه، حق ثبت در قانون جدید در نظر گرفته‌شده است. ابوترابی گفته است: «یعنی افرادی که می‌خواهند سند ازدواج خود را دریافت کنند باید مبلغی را به‌حساب دولت واریز کنند تا بتوانند سند ازدواج خود را دریافت کنند.»

اگرچه به نظر می‌رسد که این اقدام مجلس برای جلوگیری از تعیین مهریه‌های سنگین باشد، اما برخی از الگیزه‌های مالی دولت نیز سخن می‌گویند. این بند با هر انگیزه و هدفی که باشد، می‌تواند ازدواج را دشوارتر کند و می‌تواند هم محدودیت‌های برای ازدواج جوانان ایجاد می‌کند و هم بهانه‌ای دست مگردان بدهد تا به این بهانه از قبول مهریه مدنظر زوج‌ه شانه خالی کنند. سنگ‌اندازی مجلس با بندی تحت عنوان حق ثبت در طرح اصلاح مهریه در حالی است که مسئولان کلان جامعه حتی رهبری مدام بر تسهیل ازدواج جوانان و فرزندآوری تأکید می‌کنند. آمارهای که مرکز آمار ایران از ازدواج منتشر می‌کند نسبت طلاق به ازدواج رو به افزایش است. جوری که در فاصله سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ از ۱۶٫۳ به ۲۲٫۹ افزایش داشته و در سال ۱۳۹۸ به بالاترین نقطه در این دوره یعنی ۲۳درصد رسید.

گزارش «همدلی» از تلاش‌ها برای پس گرفتن طرح کمیسیون اجتماعی مجلس

مخالفت روانشناسان به اعطای مجوز مشاوره به حوزه‌های علمیه

■ **اعتراض رییس دانشکده روانشناسی دانشگاه تهران**

رضا پورحسین، رئیس دانشکده روانشناسی دانشگاه تهران و مدیر سابق شبکه چهار با انتقاد از این طرح آن را ناپخته خوانده و در صفحه توئیتر خود نوشته: جناب آقای دکتر قالیباف، طرح تنی چند از نمایندگان مجلس در‌باره صدور مجوز خدمات روانشناسی و مشاوره با گرایش دینی و اسلامی توسط حوزه علمیه، طرحی غیرمنطقی و ناپخته» است.
لطفاً نظر اساتید روانشناسی، روسای دانشکده‌های روانشناسی و انجمن‌های علمی را «حضوراً» جویا شوید. محمد حاتم‌ی، رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور نیز به خبرگزاری ایسنا گفته: از نمایندگان مجلس تقاضا داریم این طرح را بازپس گیرند چراکه نمی‌توان دو مرجع برای صدور مجوز فعالیت در حوزه روانشناسی و مشاوره در کشور داشت. از سوی دیگر دلیلی برای چنین اقدامی وجود ندارد. در حال حاضر پروانه‌داران از این سازمان نیز در چارچوب فرهنگ و اسلام خدمات ارائه می‌دهند. ما همواره ارتباط راهبردی با حوزه داشتیم و ضرورتی برای تدوین این طرح وجود ندارد. به گفته رئیس سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور، انجمن روانشناسی اسلامی در قم نقطه اتصال این سازمان با حوزه علمیه است و این‌گونه نظرات سازمان به حوزه علمیه و نظرات حوزه به سازمان منتقل می‌شود و این سازمان جلسات مداومی با انجمن دارد و مسئولان انجمن نیز دارای پروانه فعالیت از سازمان هستند.

■ **طرح نمایندگان به هر دو طرف آسیب می‌رساند**

روانشناسان، مشاوران، دانشجویان، پزشکان و عموم مردم نیز در نامه‌ای خطاب به محمداقبر قالیباف رئیس مجلس از سازمان نظام روانشناسی در برابر این طرح حمایت کرده و خواستار از دستور خارج کردن این طرح شده‌اند. در متن این نامه که در سایت کارزار منتشر شده است، آمده: سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور در طی فعالیت خود هم‌اکنون دارای ساختار لازم همچون کمیته‌های تخصصی ۱۶گانه تربیت متخصصان خبره، دفاتر استانی، هیات‌های نظارتی مرکزی و استانی و دیگر موارد موردنیاز که تمام ساختارهای آن شکل گرفته است که هیچ‌کدام از این ساختارها در حوزه علمیه وجود ندارد. این سازمان در طی سال‌های ماضی با تمام ارگان‌ها و نهاده‌ا و دانشگاه‌ها در جمله حوزه‌های علمیه همکاری داشته است. روان شناسی و مشاوره، به‌عنوان یک علم از اصول و فونونی برخوردار است و سازمان حرفه‌ای، برای صیانت از حقوق مراجعان، لازم است این امر را ازبایی کند که دارندگان مدرک در این رشته‌ها، به چه میزان بر آن اصول و فنون وقوف لازم دارند و نوع گرایش را رویکرد دانش‌آموختگان، تفاوتی در نحوه ارزیابی و با نظرات بر عملکرد آن‌ها ایجاد نمی‌کند.

خبر

هجوم مارهای سمی به ساحل چالوس و نوشهر هشدار؛ مردم از شنا در دریا پرهیز کنند
تصاویر و فیلم‌های فضای مجازی به‌تازگی از وجود چندین حلقه مار سمی در نقاطی از سواحل شهر چالوس و نوشهر را نشان می‌دهد که مسئولان ذی‌ربط سسیل اخیر را عامل انتقال این موجودات خزنده به اینس منطقه می‌دانند. به گزارش ایرنا، طبق گزارش‌ها این موجودات خزنده و خطرناک در نقاط ساحلی دوجمان، هجیرود، امامرود، رادیو دریا در چالوس و پل ماشلسک، سیترا و خیرود مشاهده شده است. سیل خانمان‌برانداز بامداد جمعه هفتم مردامه جاری برائز بارندگی رگیاری و طغیانی شدن رودخانه‌ها به‌ویژه رودخانه چالوس در نقاط بالادست مناطق کوهستانی بخش مرزن آباد چالوس رخ داد. طبق مشاهدات عینی، حجم آب و شدت طغیانی شدن رودخانه‌ها به حدی بود که علاوه بر گل‌ولای، تخته‌سنگ‌های چند تنی همچنان تعداد زیادی از تنه و شاخ و برگ درختان شکسته با همراه خود به مناطق پایین‌دست آورد به‌طوری‌که این حادثه علاوه بر گل‌ولای کردن دریای خزر محدوده ساحلی این منطقه را مملو از حجم انبوهی تنه درختان و سایر آورده‌ها ناشی از سیل کرد.

نماینده هیات نجات‌غریق غرب مازندران روز دوشنبه افزود: بر اساس گزارش ناجیان غریق در چالوس و نوشهر و گردشگران شاهد هجوم مارهای سمی در سواحل شهرستان‌های چالوس و نوشهر بعد از سیل‌بیل و پخش مرزن‌آباد چالوس هستیم، حجت‌کیمیایی راد ادامه داد: با هوشیاری ناجیان و مسافران تاکنون موردی از مارگزیدگی در این دو شهرستان گزارش نشده است. وی از مردم خواست برای جلوگیری از خطرات ناشی از مارگزیدگی از شنا کردن در سواحل چالوس و نوشهر و رودخانه‌ها خودداری کنند.

رئیس هیسات نجات‌غریق چالوس نیز گفت که در نقاط مختلف ساحلی این شهرستان از جمله امامرود. هجیرود، دوجمان و رادیو دریا از نسوی عده‌ای از مردم بومی و مسافران از وجود مارهای سمی گزارش شده است.

حمید شهسپدی افزود: یک مسورد هم مارگزیدگی مشکوک به فردی که تبعه افغان بود در یکی از نقاط ساحلی اطلاع داده شد. او با اعلام آنکه این مسائل به جمعیت هلال‌احمر و شبکه بهداشت شهرستان هم گزارش شدند، گفت به مسافران دریا دوست توصیه می‌شود طی این مدت از شنا کردن در آب‌های ساحلی این منطقه دوری کنند. رئیس حفاظت محیط‌زیست چالوس هم بیان کرد: در هر سبت علاوه بر تخریب طبیعت و خسارت‌ها به زیرساخت‌ها و اموال مردم تلفاتی هم از جمله آبریزان و گونه‌های خزنده را به همراه دارد علی‌اصغر مطهری افزود: در سیل سال ۹۰ در کلاردشت هم طبق بررسی‌ها مشاهده شد تعداد زیادی موجودات خزنده از جمله مارهای سمی به حاشیه رودخانه‌ها و سواحل دریای خزر حوزه چالوس بودیم.

این مسئول با اعلام آنکه این موجودات خزنده در خشکی زندگی می‌کنند، به مسافران و مردم بومی توصیه کرد برای مدتی برگرداندن اوقات فراغت در محدوده ساحلی یا شنا کردن در آب در حوزه جغرافیایی این شهرستان پرهیز کنند.
شهرستان‌های نوشهر و چالوس حدود ۷۰کیلومتر از طول حدود ۴۸۰کیلومتر محدوده ساحلی مازندران را در اختیار دارند که ۴۸کیلومتر جزو حوزه جغرافیایی نوشهر و مابقی نیز مربوط به حوزه شهرستان چالوس است.

احتمال عرضه واکسن اومیکرون از اوایل پاییز

شرکت بیون‌تک مدعی شد که دو واکسن تطبیق داده شده با سویه اومیکرون ویروس کرونا می‌توانند از ماه اکتبر وارد بازار شوند. به گزارش ایسنا هرچند این کمپانی در تلاش برای کسب مجوزهای لازم برای استفاده از این دو واکسن تا آن زمان است. شرکت آلمانی بیون‌تک با همکاری شرکت دارویی فایزر اکنون در حال طی کردن مراحل دریافت مجوز برای دو واکسن تطبیق داده شده با سویه اومیکرون است. پیش‌ازاین نیز گفته‌شده بود که واکسن‌های تطبیق داده شده، بنیابین جلدی آماده ورود به بازار می‌شوند. شرکت بیون‌تک روز گذشته (دوشنبه) اعلام کرد این کار احتمالاً از ابتدای اکتبر ۲۰۲۲ انجام می‌شود. اگر تا آن زمان مجوزهای لازم صادر شوند واکسن‌های تطبیق یافته با سویه اومیکرون می‌توانند همزمان با موج جدید پاندمی برای تریق به‌عنوان در یادآور در دسترس افراد قرار گیرند.

بنابسر اعلام خبرگزاری آلمان، «وُفُور شاهین» از بنیان‌گذاران بیون‌تک می‌گوید خط تولید محصولات مرتبط با کووید۱۹ این شرکت شامل واکسن‌های سازگار با نسویه‌های گوناگون و واکسن‌های نسل بعدی با هدف ارائه حفاظت طولانی‌تر و فراگیرتر است. یکی از دو واکسن تطبیق داده شده، ترکیبی از واکسن موجود و واکسنی است که بر پروتئین اسپایک زیرسویه ۱.۵A اومیکرون متمرکز است و شرکت‌های بیون‌تک و فایزر داده‌های مراحل کارآزمایی بالینی آن را به‌تازگی به آژانس دارویی اروپا ارائه کرده‌اند. تولید این واکسن سازگار با سویه اومیکرون از بهار امسال آغازشده، اما بالاترین مرجع دارویی اتحادیه اروپا هنوز مجوز استفاده از آن را صادر نکرده است.

به گزارش دویچه وله، پژوهش‌های کلینیکی این واکسن قرار است در ماه جاری آغاز شود و انتظار می‌رود از ماه اکتبر آماده عرضه به منتقاضیان در ایالات‌متحده باشد و برای دریافت مجوز از آژانس دارویی اروپا هم برنامه‌ریزی شده است.